



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan Katshaar Zuivel B.V. en geluidzone, gemeente Coevorden

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

13 maart 2014 / rapportnummer 2870-09



1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

Katshaar Holding BV heeft aan de Europaweg 42 te Coevorden (Vlieghuis) een agrarisch bedrijf met als neventak zuivelverwerking. Het bedrijf heeft het voornemen melkvee, dat momenteel elders wordt gehouden, op deze locatie te gaan houden. Voor dit melkvee zijn twee nieuwe stallen gepland waardoor er volgens het MER in totaal 270 dierplaatsen ontstaan¹. Omdat deze nieuwbouw niet binnen het huidige bouwvlak kan worden gerealiseerd moet het bestemmingsplan worden aangepast. Daarbij wordt tevens de gerealiseerde uitbreiding van de capaciteit van de zuivelfabriek (van 36.000 naar 82.000 ton per jaar) gelegaliseerd, en wordt de bij deze omvang van de zuivelfabriek benodigde geluidszone vastgelegd. De wijziging van het bestemmingsplan houdt verband met m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteiten². Om deze reden is het voornemen plan-m.e.r. plichtig.

In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'³) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER. De Commissie heeft ten behoeve van de advisering een locatiebezoek gebracht aan het onderhavige bedrijf. Tijdens dit locatiebezoek zijn door de gemeente en door initiatienemer enige vragen van de Commissie beantwoord en zijn twee concept-plattegronden van de te bouwen stallen overhandigd. Met de verkregen informatie is bij het opstellen van dit advies rekening gehouden.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het plan. De tekortkomingen betreffen:

- Het ontbreken van alternatieven; in het MER is niet ingegaan op alternatieven voor de productieomvang en de bedrijfsvoering van de zuivelfabriek en voor de locatie, aard en omvang van het melkrundvee.
- Het ontbreken van informatie over de (maximale) invulling van het bouwvlak voor de melkrundveestallen.
- Effecten van stikstofemissies; in het MER en de Passende beoordeling wordt ten onrechte uitgegaan van saldering van de stikstofemissie met de huidige locaties van de melkkoeien en kalveren. Bovendien zijn de berekeningen van de stikstofverspreiding en -depositie niet voldoende verifieerbaar.
- De voormalige bedrijfswoning aan de Europaweg 46 ; het MER bevat onvoldoende informatie over de status van deze woning en de beoordeling van de milieugevolgen van de uitvoering van het plan bij deze woning.
- De geluidszone; de ligging van de geluidszone is onvoldoende onderbouwd.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

¹ Hoewel dat in de planbeschrijving wel wordt vermeld blijkt uit het MER niet dat hier ook jongvee zal worden gehouden.

² Het houden van meer dan 200 melkkoeien (categorie D14.7) en het uitbreiden van een zuivelfabriek met een capaciteit van meer dan 30.000 ton per jaar (categorie D36).

³ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens vindt u in bijlage 1 bij dit advies of op www.commissiemer.nl.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Voornemen en alternatieven

De vergunde omvang van het bedrijf omvat momenteel een zuivelfabriek met een verwerkingscapaciteit van 36.000 ton melk per jaar en het houden van een kleine hoeveelheid jongvee. Daarnaast beschikt het bedrijf over een gedoogbeschikking van de Provincie Drenthe voor een al gerealiseerde verwerkingscapaciteit van de zuivelfabriek van 82.000 ton melk per jaar. De bestemmingsplanwijziging waar dit MER betrekking op heeft dient ter legalisatie van de gedoogde capaciteitsverhoging van de zuivelfabriek en voor het uitbreiden van het bedrijf met twee stallen voor in totaal 270 stuks melkvee.

In de paragrafen 2.2 (locatiekeuze) en 2.6 (onderzoeken alternatieven en varianten) van het MER wordt ingegaan op de gekozen locatie, op een inrichtingsvariant en op een vervoersvariant. Over de locatiekeuze van de (al gerealiseerde) vergroting van de capaciteit van de zuivelfabriek wordt aangegeven dat verplaatsing van de zuivelproductie naar elders een te grote ingreep in de bedrijfsvoering zou betekenen. Over de locatiekeuze voor de nieuw te bouwen rundveestallen wordt aangegeven dat dit bij dit bedrijf gebeurt om het agrarisch karakter van het bedrijf te versterken. De inrichtingsvariant heeft betrekking op verplaatsing van koelers; de transportvariant heeft betrekking op een andere routing van de aan- en afvoer buiten het plangebied. Beide varianten hebben betrekking op een verlaging van de geluidsbelasting van woningen in de omgeving. De maximale verwerkingscapaciteit van de zuivelfabriek is in het ontwerpplan vastgelegd op 82.000 ton melk per jaar. Het maximaal aantal te houden runderen is niet aangegeven in het plan.

2.1.1 Zuivelfabriek

Locatiekeuze en bedrijfsomvang

De Commissie stelt vast dat de uitbreiding van de zuivelfabriek reeds gerealiseerd is, zonder voorafgaand onderzoek naar de milieueffecten. Hoewel de keuze voor de uitbreiding van de verwerkingscapaciteit van de zuivelfabriek op deze locatie vanuit bedrijfsoogpunt logisch kan lijken, moet de Commissie constateren dat een onderbouwing voor de keuze voor de onderhavige locatie en in het bijzonder van de omvang van de verwerkingscapaciteit, ontbreekt. Voor wat betreft de capaciteit is bijvoorbeeld niet in beeld gebracht of een kleinere capaciteit met minder milieugevolgen rendabel zou kunnen zijn.

Bedrijfsvoeringvarianten

Met uitzondering van de eerdergenoemde inrichtingsvariant en transportvariant beschrijft het MER geen bedrijfsvoeringvarianten. Wel is voor een aantal milieuaspecten ingegaan op opti-

malisatiemaatregelen⁴. Deze leiden, voor zover al aanwezig, echter niet tot een andere bedrijfsvoering. Uit het MER blijkt daarom niet of dit MER de bedrijfsvoeringalternatieven beschrijft die door het plan mogelijk worden gemaakt.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER in te gaan op de milieugevolgen van verschillende alternatieven in bedrijfsomvang en bedrijfsvoering van de zuivelfabriek.

2.1.2 Rundveehouderij

Locatiekeuze en bedrijfsomvang

In het MER wordt uitgegaan van 270 dierplaatsen voor melkkoeien in twee nieuwe stallen die ten zuidwesten van de bestaande bebouwing van het bedrijf zullen worden gebouwd. Ter onderbouwing is aangegeven dat met de uitbreiding van het bedrijf met rundvee het bedrijf “in de oude luister wordt hersteld” en dat “het agrarisch karakter van het bedrijf wordt versterkt”. Inhoudelijk is echter niet duidelijk hoe en waarom het melkvee juist op deze locatie moet worden gehuisvest; een bedrijfsmatige onderbouwing van de locatiekeuze en een afweging tussen verschillende locaties, waarbij de milieubelangen in de afwegingen worden betrokken, ontbreken.

Uit het MER blijkt niet waarom hier is uitgegaan van een omvang van 270 dierplaatsen⁵. Hoewel in de inleiding van het MER wordt gesteld dat het om melkrundvee en bijbehorend jongvee gaat, blijkt uit de effectberekeningen dat alleen is gerekend met 270 melkkoeien, zonder jongvee. Uit de tijdens het locatiebezoek overhandigde plattegronden van de stallen blijkt bovendien dat de stallen ruimte bieden voor ten minste het dubbele aantal melkkoeien. Omdat het plan geen beperking van de omvang van de veestapel bevat is niet duidelijk of bij het bepalen van de milieueffecten is uitgegaan van de maximale mogelijkheden van het plan. De Commissie mist in het MER een onderbouwing van het aantal melkkoeien in relatie tot het staloppervlak en een afweging tussen verschillende varianten qua aantal en aard van de veestapel.

Bedrijfsvoeringvarianten

Uit het MER blijkt niet wat de aard en omvang van de stallen zal zijn en waar deze zullen worden gesitueerd binnen de daarvoor aangewezen bouwblokken. Ook de locatie van de bouwblokken binnen het plangebied mist onderbouwing. Deze informatie is van belang voor het beoordelen van de milieuaspecten van de veehouderijtak van het bedrijf binnen dit plan. Uit het MER blijkt wel dat er bij de berekening van de stikstofemissie is uitgegaan van de maximale stikstofemissie die het Besluit huisvesting⁶ toelaat, waarbij wordt gesteld dat er daarmee per saldo geen significant negatieve effecten ontstaan. Deze uitspraak is onvoldoende onderbouwd (zie volgende paragraaf). Daarom is alsnog een afweging relevant tussen

⁴ Paragraaf 3.3.4 optimalisatiemaatregelen t.a.v. beschermde soorten; paragraaf 4.1.5 t.a.v. geluid; paragraaf 5.1.4 t.a.v. landschap en cultuurhistorie.

⁵ Tijdens het locatiebezoek bleek dat er thans ongeveer 10 stuks jongvee op deze locatie aanwezig zijn. Ongeveer vijftig stuks jongvee bevinden zich elders. Ongeveer 110 melkkoeien bevinden zich momenteel in gehuurde stallen op ruim 10 kilometer ten oosten van het bedrijf.

⁶ Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij.

de verschillende staltypen, verschillende emissiepunten en dergelijke, inclusief de gevolgen daarvan voor de overige milieuaspecten.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER in te gaan op verschillende alternatieven in omvang van de veestapel en huisvestingssystemen. Daarbij zouden in ieder geval de gevolgen van de maximale omvang van de veestapel die het plan mogelijk maakt moeten worden betrokken en zouden verschillende locatie-alternatieven voor het melkrundvee (inclusief het huisvesten van het melkvee elders) tegen elkaar moeten worden afgewogen.

2.2 Passende beoordeling

De Passende beoordeling, hoofdstuk 3 van het MER, leidt tot de conclusie dat de ingrepen geen significante effecten veroorzaken in de Natura 2000-gebieden in de omgeving⁷ en geen aantasting van andere beschermde gebieden veroorzaken. De stikstofdepositie ten gevolge van de nieuwvestiging van het melkrundvee binnen dit plan is in de Passende beoordeling gesaldeerd met het verdwijnen van de emissie uit de huidige locatie van het melkvee van het bedrijf, op ruime afstand ten oosten van het plangebied. Uit het ontwerp-plan blijkt niet dat is geborgd dat er op de huidige locatie van het melkvee straks geen vee meer kan worden gehouden. Ook op andere wijze is dit niet geborgd⁸. Tijdens het locatiebezoek werd aangegeven dat de stallen waar het melkvee nu is ondergebracht geen eigendom zijn van het bedrijf. Omdat de planregels niet de zekerheid bieden dat er bij de uitvoering van het plan geen vee meer wordt gehouden op de huidige locatie van het melkvee, kan niet worden geconcludeerd dat de depositie van stikstof in Natura 2000-gebieden geen aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden zal veroorzaken. Daarnaast is niet inzichtelijk gemaakt hoeveel dieren maximaal gehouden kunnen worden binnen de beoogde bouwblokken, waardoor de maximale ammoniakemissie en -depositie ook niet inzichtelijk is.

In het MER ontbreken de meeste invoergegevens en de resultaten van de depositieberekeningen. Ook een vergelijking van de achtergronddepositie in de relevante Natura 2000-gebieden, de kritische depositiewaarde en de toename van de depositie ontbreekt. De beoordeling is daardoor niet verifieerbaar. Tijdens het locatiebezoek zijn enkele invoergegevens overhandigd, maar deze komen onvoldoende tegemoet aan de ontbrekende informatie.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER alsnog aan te geven hoe toename van de stikstofdepositie in de te beschermen Natura 2000-gebieden wordt voorkomen, en daarbij de beoordeling van emissie en depositie van stikstof inzichtelijk te maken.

2.3 (Voormalige) Bedrijfswoning

Het plan omvat naast de bedrijfsgebouwen twee woningen: een woning voor de bedrijfsleider (Europaweg 44) en de woning van de voormalige eigenaar/directeur van het bedrijf (Europaweg 46). Ook deze laatste woning is in het ontwerp-plan bestemd als bedrijfswoning, gele-

⁷ Op pagina 43 van het MER is een overzicht gegeven van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied.

⁸ Overigens is ook niet duidelijk waarom bij de saldering van de depositietoename en -afname is uitgegaan van 200 stuks melkvee op de huidige locatie van het vee, nu werd aangegeven dat zich daar ongeveer 110 stuks bevinden.

gen op het gezoneerde industrieterrein. Tijdens het locatiebezoek is een toelichting gegeven op bedrijfsmatige ontwikkelingen die ertoe hebben geleid dat er thans geen binding meer bestaat tussen het bedrijf en de (bewoner van de) woning in kwestie⁹, met als mogelijke uitkomst dat er geen sprake meer zal zijn van de kwalificatie bedrijfswoning voor deze woning. De Commissie is van mening dat in het MER informatie ontbreekt omtrent de status van deze woning, de beoordeling van de verschillende milieu-aspecten ten aanzien van deze woning en de afwegingen die dienaangaande gemaakt zijn.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER alsnog in te gaan op de status van de woning van de voormalige eigenaar/directeur van het bedrijf, de beoordeling van de verschillende milieu-aspecten ten aanzien van deze woning, de ligging van de grens van het industrieterrein en de afwegingen die dienaangaande gemaakt zijn.

2.4 Geluidzone

Uit de rapportage van akoestische onderzoeken bij het MER blijkt dat de toename van geluid ten opzichte van de referentie/vergunde situatie (zuivelfabriek met capaciteit van 36.000 ton per jaar) 10 dB bedraagt, met de veestapel erbij 11 dB. Na maatregelen (verplaatsen chillers) bedraagt de toename nog steeds 6 dB en met de veestapel erbij 9 dB. Dit is een aanzienlijke toename. Ook ten opzichte van de normen voor landelijk gebied worden overschrijdingen van 10 dB en, na verplaatsen van de chillers, 6 dB berekend. Er is onvoldoende onderbouwd waarom deze toenames acceptabel zouden zijn. Dit geldt ook voor de ligging van de geluidzone: de 50 dB(A)-contour ligt ruim om de benodigde ruimte heen en er is geen onderzoek verricht naar mogelijke maatregelen om de grootste geluidsbron (chillers) te reduceren¹⁰: het toepassen van een ander koelsysteem is niet onderzocht. Op deze manier is de belangenafweging tussen de bedrijfsbelangen en -mogelijkheden en de geluidsniveaus in de (landelijke) omgeving niet goed te maken.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER alsnog in te gaan op de hoogte van de geluidsniveaus en de ligging van de geluidzone en op de mogelijkheden om de geluidsniveaus te verlagen tot een in het landelijk gebied acceptabel niveau.

⁹ De voormalige eigenaar/directeur heeft ten aanzien van de bestemming van zijn woning als bedrijfswoning inmiddels een zienswijze ingediend.

¹⁰ Er zijn wel afscherpende maatregelen getroffen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: Katshaar Holding B.V.

Bevoegd gezag: College van burgemeester en wethouders gemeente Coevorden

Besluit: wijzigen van bestemmingsplan

Categorie Besluit m.e.r.:

plan-m.e.r. vanwege kaderstelling voor categorie D.14, D.36 en vanwege passende beoordeling

Activiteit: wijziging van bestemmingsplan Europaweg 42 vanwege uitbreiding van het bouwvlak t.b.v. het houden van melkrundvee, legalisering van verwerkingscapaciteit van de zuivelfabriek en vaststellen geluidszone

Procedurele gegevens:

kennisgeving MER: 9 december 2013

ter inzage legging MER: 10 december 2013 t/m 20 januari 2014

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 5 december 2013

toetsingsadvies uitgebracht: 13 maart 2014

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. T.B.J. Bremer

ir. H.S. Buijtenhek

ing. E.E.M. Coopmann-van Overbeek

ing. J.H. Grit (secretaris)

mr. F.D. van Heijningen (voorzitter)

drs. A. van Leerdam

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Omdat de Commissie niet is geraadpleegd bij de voorbereiding op het MER heeft ze een locatiebezoek afgelegd om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie.

Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- Bestemmingsplan Katshaar Holding BV en geluidzone gemeente Coevorden, Witpaard, november 2013;
- Memo reactie op de vragen van de CieMER over Katshaar in Coevorden, TAUW, 11 februari 2014.

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bestemmingsplan Katshaar Zuivel B.V. en geluidzone,
gemeente Coevorden**

ISBN: 978-90-421-3910-7



Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

W www.commissiemer.nl

